

Helle

KIRJASTOT
BIBLIOTEKEN
LIBRARIES

Helle-kirjastojen käytösäännöt

1.10.2020 ALKAEN

Helle-kirjastot

Nämä käyttö säännöt koskevat kaikkia Helle-kirjastoja. Helle-kirjastoihin kuuluvat seuraavien kaupunkien ja kuntien yleiset kirjastot:

- Askola
- Hanko
- Inkoo
- Lapinjärvi
- Loviisa
- Myrskylä
- Pornainen
- Porvoo
- Pukkila
- Raasepori
- Sipoo
- Siuntio

Kirjastoilla on yhteinen kirjastokortti, verkkokirjasto, kirjastojärjestelmä ja asiakas- ja aineistorekisteri.

Käyttö säännöt

Tutustu Helle-kirjastojen käyttö sääntöihin huolellisesti. Sitoudut noudattamaan näitä käyttö sääntöjä, kun asioit kirjastossa tai saat kirjastokortin.

Käyttö säännöt saa kirjastoista, ja ne ovat myös Helle-kirjastojen verkkosivuilla.

Kirjastoissa olevien laitteiden käytöstä on erilliset ohjeet ja säännöt, jotka ovat kirjastojen omilla kotisivuilla.

Tietoa myöhästymismaksuista ja muista maksuista on erillisessä maksuliitteessä.

Kirjasto on avoin kaikille

Helle-kirjastojen palveluita voivat käyttää kaikki, jotka noudattavat näitä käyttö sääntöjä.

Asiakkaat voivat käyttää, lainata ja varata Helle-kirjastojen omia kirjoja ja muuta aineistoa ilman maksua. Maksutonta on myös ohjaus ja neuvonta, jota henkilökunta antaa kirjaston käyttäjille.

Kirjastoissa voi olla ilmaisia tai vuokrattavia tiloja, joissa kuntalaiset, järjestöt, yhdistykset ja muut yhteisöt voivat järjestää omia tilaisuuksia. Tilojen vuokrat voivat olla erilaisia eri kirjastoissa.

Kirjastokortti ja tunnusluku

Kirjastokortti

Saat henkilökohtaisen kirjastokortin mistä tahansa Helle-kirjastosta. Kun haet korttia, esitä henkilökortti, passi tai jokin muu henkilötodistus, jonka kirjasto hyväksyy. Ilmoita myös yhteystietosi. Sinulla pitää olla osoite Suomessa.

Tarvitset kirjastokortin kirjojen ja muun aineiston lainaamiseen, uusimiseen ja varaamiseen.

Voit lainata samalla kirjastokortilla kaikista Helle-kirjastoista.

Kun saat kirjastokortin, sitoudut samalla noudattamaan Helle-kirjastojen käyttö sääntöjä. Joidenkin kirjaston palveluiden käyttämiseen, kuten verkkokirjastoon, tarvitset kortin lisäksi tunnusluvun.

Ensimmäinen kirjastokortti on maksuton. Jos sen jälkeen tarvitset uuden kortin, kirjasto ottaa siitä maksun.

Lapsella voi olla oma kortti. Alle 15-vuotias lapsi tarvitsee kirjastokorttia varten huoltajan kirjallisen suostumuksen.

Olet vastuussa aineistosta, jonka olet lainannut. Jos aineisto on lainattu alle 15-vuotiaan kirjastokortilla, aineistosta on vastuussa huoltaja. Yhteisökortin käytöstä on vastuussa yhteisö, joka käyttää korttia.

Jos kirjastokorttisi katoaa, ilmoita siitä heti kirjastoon. Kun olet tehnyt ilmoituksen kortin katoamisesta, kukaan ei voi käyttää korttia.

Ilmoita kirjastoon myös, jos nimesi tai yhteystietosi muuttuvat. Yhteystietoja ovat osoite, puhelinnumero sekä sähköpostiosoite.

Voit tehdä muutossilmoituksen mihin tahansa Helle-kirjastoon tai tehdä muutoksen yhteystietoihisi Helle-verkkokirjastossa.

Päiväkoti, koulu, oppilaitos tai muu yhteisö voi saada yhteisökortin. Sitä varten tarvitaan yhteisön yhteystiedot ja yhteys henkilön allekirjoitus.

Jos yhteisökortin vastuuhenkilö vaihtuu tai yhteystiedot muuttuvat, niistä täytyy ilmoittaa kirjastoon viipymättä.

Kirjasto tarkistaa kirjastokortin tiedot kolmen vuoden välein. Yhteisöasiakkaiden tiedot tarkistetaan joka vuosi.

Tunnusluku ja varaustunniste

Joidenkin kirjaston palveluiden käyttämiseen tarvitset tunnusluvun ja varaustunnisteen. Saat tunnusluvun mistä tahansa Helle-kirjastosta, kun todistat henkilöllisyytesi. Tunnuslukua ja varaustunnistetta ei anneta sähköpostilla tai puhelimesta.

Tarvitset tunnuslukua esimerkiksi

- Helle-verkkokirjastossa, jossa voit katsoa ja uusia lainojasi sekä varata kirjoja ja muuta aineistoa
- kun käytät e-aineistoja verkossa
- kun käytät lainausautomaattia joissakin kirjastoissa
- kun asioit omatoimikirjastossa.

Varaustunnistetta tarvitset, kun haet varauksia itsepalveluvaraushyllystä. Varaustunniste on numerosarja, joka muodostuu automaattisesti, tai nimimerkki, jonka itse valitset. Sen avulla löydät varauksesi varaushyllystä. Tunnisteen vaihtamista voi pyytää verkkokirjastossa tai asiakaspalvelussa.

Asiointi omatoimikirjastoissa

Joissakin Helle-kirjastoissa voit asioida normaalien aukioloaikojen ulkopuolella omatoimiaikana. Tarvitset siihen kirjastokortin ja tunnusluvun. Kirjastokortti on henkilökohtainen kulkukorttisi, jolla pääset sisään kirjastoon.

Kortin omistaja voi tuoda mukanaan muita perheenjäseniä.

Asiakastiedot ovat luottamuksellisia

Kirjastolla on oikeus rekisteröidä asiakkaan henkilötunnus. Helle-kirjastojen asiakasrekisterin tiedot ovat luottamuksellisia, niitä ei anneta ulkopuolisille. Voit tarkistaa itseäsi koskevat tiedot, kun olet todistanut henkilöllisyytesi.

Yhteisökortin yhteyshenkilöllä on oikeus tarkistaa yhteisön tiedot. Huoltaja voi saada tietoa huollettavansa myöhässä olevista lainoista ja maksuista, joita ei ole maksettu.

Voit katsoa rekisterien tietosuojaselosteita kirjastoissa ja Helle-kirjastojen verkkosivuilla.

Lainaaminen ja palauttaminen

Tarvitset lainaamiseen kirjastokortin, joka sinun pitää esittää, kun lainaat. Kirjastokortti voi olla myös mobiilikorttina puhelimessa. Voit lainata mobiilikortilla, jos sinulla on mukana henkilötodistus.

Elokuvien, pelien ja muiden kuvataallenteiden lainaamisessa kirjastot noudattavat ikärajoja, jotka on asettanut Kansallinen audiovisuaalinen instituutti KAVI.

Laina-aika ja eräpäivä

Laina-aika on yleensä 28 vuorokautta (vrk).

Esimerkiksi seuraavilla aineistoilla laina-aika on 14 vuorokautta:

- erikseen merkityt uutuudet
- varattu aineisto
- aikakauslehdet
- DVD-levyt ja Blu-ray-levyt
- konsolipelit
- lautapelit

Pikalainan laina-aika on 7 vuorokautta. Pikalainaa ei voi uusia eikä varata.

Kaikki laina-ajat ja rajoitukset lainojen määrästä ovat käyttösääntöjen liitteessä.

Kun lainaat aineistoa, saat lainoistasi kuitenkin. Kuitissa on aineiston eräpäivä eli viimeinen palautuspäivä. Laina-aika päättyy eräpäivänä, kun kirjasto menee kiinni.

Kun lainan eräpäivä lähestyy, saat siitä halutessasi ilmoituksen sähköpostilla tai tekstiviestinä.

Sinun täytyy palauttaa aineisto viimeistään palautuspäivänä, joka on ilmoitettu lainakuitissa ja Helle-verkkokirjastossa, vaikka et olisi saanut ilmoitusta laina-ajan päättymisestä.

Kirjastot eivät voi vaikuttaa häiriöihin, joita voi olla puhelin- ja verkkoyhteyksissä. Siksi ne tai muut tekniset häiriöt eivät vähennä mahdollisia maksuja.

Lainan palauttaminen

Voit palauttaa lainat mihin tahansa Helle-kirjastoon. Poikkeuksena ovat kaukolainat ja kirjastojen omat erikoisaineistot, kuten urheiluvälineet ja muut esineet. Ne täytyy palauttaa siihen kirjastoon, josta ne on lainattu. Jos haluat, saat palautuksesta kuitin.

Joissakin kirjastoissa on palautusluukkuja, joihin lainat voi palauttaa silloin, kun kirjasto on kiinni. Jos palautat aineiston palautusluukun kautta, et saa palautuksesta kuittia.

Henkilökunta käsittelee palautusluukkuun jätetyn aineiston vasta kirjaston seuraavana aukiolopäivänä. Palautusluukkuun jätetystä aineistosta voi siten kertyä myöhästymismaksuja, kunnes palautus on käsitelty. Aineiston palauttaminen palautusluukun kautta on omalla vastuullasi.

Lainan uusiminen

Voit uusia lainasi enintään 6 kertaa, jos kukaan muu ei ole varannut aineistoa. Voit uusia lainat Helle-verkkokirjastossa, kirjastossa virkailijalta tai puhelimitse. Pikalaina-aineistoa ja laskutettua aineistoa ei voi uusia.

Kun uusia lainoja verkkokirjastossa, tarkista aina, että uusi eräpäivä tallentuu lainatietoihisi. Myöhästymismaksut alkavat kertyä sen eräpäivän jälkeen, joka on lainatiedoissa. Jos uusi eräpäivä ei tallennu, ota yhteys kirjastoon.

Aineiston varaaminen

Voit varata aineistoa Helle-verkkokirjaston kautta tai kaikissa Helle-kirjastoissa.

Varaaminen on maksutonta. Pikalaina-aineistoa ei voi varata.

Kun teet varauksen, valitse, mistä kirjastosta noudat aineiston. Kun varaamasi aineisto on tullut kirjastoon ja voit noutaa sen, saat siitä ilmoituksen valintasi mukaan sähköpostilla, tekstiviestillä tai kirjeellä.

Ilmoita kirjastoon, jos et pääse noutamaan varausta ennen viimeistä noutopäivää. Jos et ilmoita kirjastoon, noutamaton varaus maksaa yhden euron.

Kaukolainat

Jos jotakin aineistoa ei ole Helle-kirjastojen kokoelmissa, kirjastot voivat tilata aineistoa kaukolainaksi muualta. Suomesta tai ulkomailta. Kaukolainat ovat maksullisia.

Oikeus lainaamiseen

Voit menettää oikeuden lainaamiseen seuraavista syistä:

- et ole palauttanut aineistoa, joka on myöhässä ja josta kirjasto on lähettänyt laskun
- sinulle on kertynyt maksuja 20 euroa tai enemmän.

Lainausoikeuden menetys koskee kaikkia Helle-kirjastoja. Saat lainausoikeuden takaisin, kun palautat myöhässä olevan aineiston ja sinulle kertyneitä maksuja on alle 20 euroa.

Maksut ja perintä

Maksut

Jos palautat lainaamasi aineiston eräpäivän jälkeen, sinun täytyy maksaa myöhästymismaksu. Maksu peritään myös, jos uusit lainasi eräpäivän jälkeen. Myöhästymismaksua kertyy kaikilta kirjaston aukiolopäiviltä enimmäismäärään saakka.

Voit maksaa myöhästymismaksut kirjastossa. Niistä ei lähetetä kotiin erillistä laskua. Lapsilta (alle 15-vuotiailta) ja yhteisöiltä ei peritä myöhästymismaksuja. Lapsilta peritään kuitenkin maksu muistutuksista, jotka kirjasto lähettää.

Tärkeimmät maksut on lueteltu käyttösääntöjen liitteessä.

Muistutukset

Kun lainaamasi aineisto on myöhässä viikon (7 vuorokautta), kirjasto lähettää siitä ensimmäisen maksullisen muistutuksen. Varatusta aineistosta ja pikalaina-aineistosta voidaan lähettää ensimmäinen muistutus heti eräpäivän jälkeen.

Saat muistutuksen tavalla, jonka olet valinnut.

Kun lainaamasi aineisto on myöhässä kolme viikkoa (21 vuorokautta), kirjasto lähettää siitä toisen muistutuksen.

Lasku

Kun lainaamasi aineisto on myöhässä 50 vuorokautta, kukin kunta laskuttaa siitä oman käytäntönsä mukaan. Laskuttaja voi olla myös jokin muu taho kuin kunta.

Jos aineisto on tallella, se pitää palauttaa kirjastoon ja maksaa kertyneet maksut. Jos aineisto on kadonnut tai turmeltunut, se täytyy korvata. Aineiston voi korvata siten, että hankkii kirjastolle vastaavan aineiston tai maksaa kirjaston laskun.

DVD ja cd-romlevyjä ei voi korvata vastaavalla aineistolla.

Perintä

Jos et palauta tai korvaa lainaamaasi aineistoa, kukin kunta voi lähettää laskut edelleen perintään oman käytäntönsä mukaan. Perintä tarkoittaa toimia, joilla kunta tai kirjasto saa sinulta korvauksen aineistosta.

Perintä voi koskea myös aineistoa, jonka on lainannut alle 15-vuotias. Kun aineisto on lainattu alle 15-vuotiaan kirjastokortilla, aineistosta on vastuussa huoltaja tai muu vastuuhenkilö. Yhteisökortilla lainatusta aineistosta on vastuussa yhteisö.

Korvaukset

Kirjaston käyttäjän pitää käsitellä kirjaston aineistoa ja muuta omaisuutta huolellisesti.

Jos aiheutat vahinkoa kirjaston omaisuudelle, sinun pitää korvata vahingot (Vahingonkorvauslaki 412/1974).

Kirjasto ei vastaa vahingoista, joita laitteisiisi on tullut, kun olet käyttänyt kirjaston tallenteita. Kirjasto ei myöskään vastaa vahingoista, joita kirjaston laitteilla on aiheutettu kolmannelle osapuolelle.

Käyttöoikeuden menetykset

Käyttöoikeuden menetykset tarkoittaa määräämää kirjaston käyttökieltoa. Jos menetät käyttöoikeuden, et voi siinä aikana käyttää kirjastoa.

Menetät kirjaston käyttöoikeuden, jos aiheutat toistuvasti häiriötä kirjaston toiminnalle, vaarannat kirjaston turvallisuuden tai turmelet sen omaisuutta.

Käyttökiellon antaa kunta, ja se on kirjastokohtainen. Käyttökielto voi kestää enintään 30 päivää.

Ennen käyttökiellon antamista henkilölle pitää antaa mahdollisuus kertoa oma näkemyksensä asiasta. Käyttökieltoa koskevaan päätökseen voi vaatia oikaisua kuntalain mukaisesti (410/2015).

Käytösäännöt perustuvat lakiin yleisistä kirjastoista (1492/2016).

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016)

6 § Yleisen kirjaston tehtävät

Yleisen kirjaston tehtävänä on:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

SELKO

Helle-kirjastojen johtoryhmä on hyväksynyt päivitettyt käytösäännöt 26.8.2020 ja ne tulevat voimaan 1.10.2020. Käytösäännöt ovat voimassa toistaiseksi.